De Palmstad: reisverslag najaar 2017

De najaarsreis 2017 kende een grote hoeveelheid aan activiteiten. Bestaande contacten zijn uitgediept en er zijn verschillende nieuwe contacten gelegd. De reis geeft daarmee een goed beeld van wat er allemaal gebeurt rondom De Palmstad - Kota Palem Indonesia.

Een paar hoogtepunten illustreren dat ook mooi. De reünie van beide kleuterscholen is zo'n hoogtepunt. Sinds de oprichting van de stichting in 2013 hebben we aan bijna 150 kinderen kleuterschoollessen mogen geven op beide scholen samen. Zestig kinderen zitten er nu nog op en negentig zijn doorgestroomd naar de lagere school. Veel van deze kinderen en hun moeders waren aanwezig op de reünie.

Verder zijn er tijdens deze najaarsreis twee opwekkingstours geweest naar plaatsen die nog niet eerder door De Palmstad waren verkend. Het ene gebied ligt ten noorden van Palangkaraya en het andere in Oost Kalimantan ten noorden van Banjarmasin. In beide plaatsen zijn schooltjes en kerken bezocht.

Daarnaast is er veel aandacht geweest voor afstemming met het bestuur van Kota Palem Indonesia (onze zusterstichting in Indonesië), de vrijwilligers, de juffen en de lokale overheid.

En uiteraard is er tussendoor ook nog lekker geklust.

Schiphol, Jakarta, Bandung, Banjarmasin
Woensdag 6 september vertrekt Herlina met Mariette Bosma - die het eerste deel van de najaarsreis 2017 meemaakt - van Schiphol. Het is al avond als ze de volgende dag in Jakarta aankomen. Ze nemen de taxi naar Sunter, waar KieKie, de broer van Herlina woont. Daar brengen ze de eerste nacht door.

De volgende dag regelen ze een paar praktische dingen zoals een internet abo'tje enzo. Herlina gaat nog dezelfde avond met een taxibusje naar Bandung. Mariette logeert eerst een paar dagen bij kennissen in Jakarta. Het weekend in Bandung wordt gebruikt om bij te praten met de familie. Het werk van de Palmstad wordt gedetailleerd doorgenomen met zus Christine, die de boekhouding van Kota Palem Indonesia doet.

Herlina en Mariette vertrekken van Schiphol

Het weerzien met de familie heeft twee kanten: Herlina maakt het verlovingsfeest van een neef mee ('sangjitan' heet zo'n feest). Daar ziet en spreekt ze veel familie. Maar Christine heeft droevig nieuws. Ze heeft leverkanker. Het is goed dat Herlina juist nu bij haar is en met en voor haar mag bidden. Zondagavond rijdt Herlina met haar broer en schoonzus terug naar Jakarta. De dagen erna zijn praktische doe-dagen: geld wisselen, koffers inpakken voor Kalimantan en wennen aan de warmte.

de familie in Bandung bij het sangjitan-feest

Woensdagochtend 13 september vertrekken Herlina en Mariette samen met Amos en Anis naar Banjarmasin. In die havenstad halen ze pleinspeeltoestellen op. Ze overnachten in Banjarmasin in het kantoor van de loods van het bedrijf waar Anis werkt.

het team in Banjarmasin bij Anis

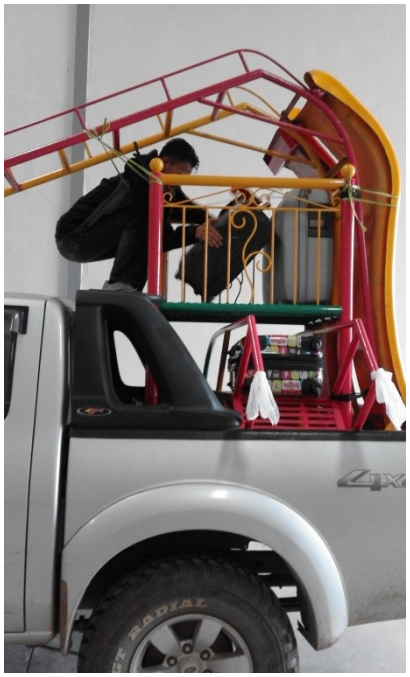
de auto van Anis wordt volgeladen met speeltoestellen en volle koffers

Pulang Pisau
In Pulang Pisau logeren ze bij Gema Kasih Yobel. Dat is een stichting met onder andere activiteiten rond ecologische landbouw. Het gebouw van deze stichting ligt aan de rand van Pulang Pisau, zodat ze nog heel wat moeten reizen naar alle andere locaties. Maar de chauffeur van Anis brengt ze waar ze maar naar toe moeten.

Uiteraard worden beide kleuterscholen bezocht en worden de banden met de juffen en de helpsters aangehaald. De reünie wordt voorbereid en er worden allerlei bezoekjes afgelegd, zowel naar het dorpshoofd als naar gezinnen en verschillende andere contacten.

Zondag 17 september zijn ze te gast in de kerk van dominee Yuli. Herlina mag er spreken. Daarna zijn ze aanwezig bij de kinderclub die door de zus van Yuli wordt geleid. Ze delen er kinderbijbels uit.

Tussen de bedrijven door helpen ze ook nog mee met het kluswerk bij kleuterschool KPI2, dat deze weken wordt gedaan. Schilderwerk binnen en buiten, vergroten van het terras, het plaatsen van de pleinspeeltoestellen en nog veel meer. Mooi om te zien dat zoveel mensen daarin hun verantwoordelijkheid nemen. Fijn om dat al meehelpende verder te stimuleren.

Verdrietig is het nieuws dat juf Meisia, die acht maanden zwanger is, een miskraam heeft. Iedereen is er door aangeslagen. Ze bidden samen, en troosten elkaar en Meisia, die ze ook samen bezoeken.

Woensdag 20 september is de reünie van beide kleuterscholen. Oorspronkelijk was het idee om het feest over twee dagen uit te smeren, een dag voor de kinderen en een dag voor de ouders. Omdat die donderdag een feestdag voor moslims is en de opkomst daardoor waarschijnlijk laag, wordt het programma aangepast. Er is nu één gecombineerd feest.

Daar komen ruim 200 kinderen en moeders op af. Ze zingen samen, doen spelletjes en genieten van een heerlijke maaltijd. De kinderen krijgen na afloop boekjes met Bijbelverhalen.

de kinderen van Kota Palem Indonesia 2 nemen direct de nieuwe speeltoestellen in gebruik

bezoek aan Kota Palem Indonesia 1

juffen en team aandachtig bezig met Engelse les

de kinderen van de kinderclub van de zus van Yuli met hun zojuist gekregen kinderbijbels

sfeerbeelden van de reünie van de kleuterscholen

snoephappen, maar dan met meel en muntjes

de reünie van de kleuterscholen,
voor herhaling vatbaar

lekker samen eten

deze boekjes kregen de kinderen na afloop

kluswerk bij Kota Palem Indonesia 2

lopend en op de brommer naar de mensen toe

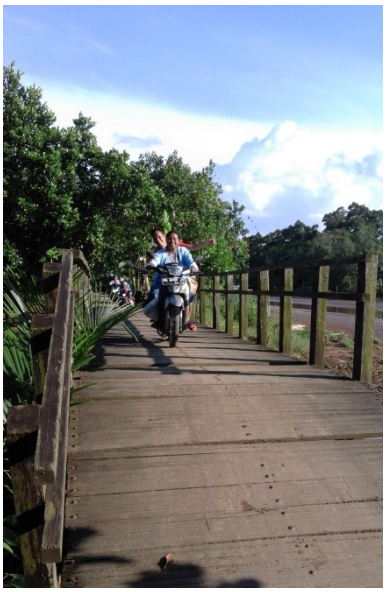

Na de reünie gaat het programma in Pulang Pisau verder met onder meer het bezoeken van gezinnen, vaak moslims. Die wonen soms wat afgelegen zodat ze er op brommertjes naar toe gaan. Door de bezoekjes krijgen ze een beeld van de leefomstandigheden van de kinderen en hun ouders. Ze bidden met de moeders en kinderen en delen kleren uit bij de gezinnen.

Zondag 24 september geeft Mariette een getuigenis in de kerk van Yuli en er is een doopplechtigheid in de rivier.
Een overvolle derde week dus van deze reis. Maar met veel zegen via de ontmoetingen. Verschillende mensen die ze bezoeken en voor wie ze bidden geven hun hart aan Jezus Christus. De laatste dagen in Pulang Pisau slapen ze bij de moeder van juf Ana. Gewoon allemaal samen op matrassen op de vloer in de kamer.

kinderen van de bezochte gezinnen

het team op bezoek bij gezinnen

doopplechtigheid in de rivier

Palangkaraya, Tangkiling, Tumbang Miwan
Woensdag 27 september vertrekt het team naar Palangkaraya. Ze mogen de hele periode in Palangkaraya de auto van Anis gebruiken. Een kennis van Anis is hun chauffeur.

Ze zijn te gast bij Berti en haar man Sirait, beide predikanten en verbonden aan kerken in zowel Palangkaraya als Tangkiling. In de laatste plaats wonen ze.

Meteen de avond dat ze bij Berti zijn aangekomen, wordt in de kerk in Tangkiling de Jezus-film getoond, die ze hebben meegenomen. De dag daarna praten ze bij met Berti, onder andere over de mogelijkheden van kinderclubs.

Vrijdag 29 september maken ze samen met Berti een reis van pakweg vijf uur verder naar het noorden. Ze gaan naar het dorp Tumbang Miwan in het district Gunung Mas (Gouden Berg). In Tumbang Miwan zijn er activiteiten voor volwassenen en kinderen. Die vinden plaats in het gebouw van GPdI Eben Haezer. Er is veel belangstelling. Bij de kinderopwekking zijn 112 kinderen aanwezig. Ze gaan dezelfde dag weer terug en zijn pas ruim na middernacht weer bij Berti thuis.

het team te gast bij Berti en Sirait

een volle kerkzaal bij het tonen van de Jezus-film

bijpraten met Berti, Sirait en hun dochter Theona

kinderbijbels uitgedeeld in de kerk van Berti

op de grens van Gunung Mas (Gouden Berg)

onderweg naar Tumbang Miwan

kerkgebouw GPdI Eben Haezer in Tumbang Miwan

opwekkingsdienst (KKR) in Tumbang Miwan

veel kinderen bij de kinderopwekking

Mariette en Anti Tobing, een docente van de Hogeschool, een zus van haar woont in Den Haag

Zaterdag gaan ze naar Palangkaraya. Ze bezoeken er onder andere de Hogeschool voor Rechtsgeleerdheid. Daar praten ze met de studenten over De Palmstad en het leven van de studenten zelf. Een leuke en ontspannende sessie. Zondag vieren ze in Tangkiling het avondmaal en later die dag mogen ze spreken in de Berea-kerk in Palangkaraya.

studenten van de Hogeschool voor Rechtsgeleerdheid

Herlina spreekt in de kerk van Berti in Tangkiling

afscheid van Berti op het vliegveld van Palangkaraya

Intermezzo op Java

Maandag 2 oktober vliegt het team terug naar Jakarta. Als ze daar aankomen plenst het enorm. Ze zijn drijfnat, maar kunnen gelukkig bij KieKie, de broer van Herlina bij wie ze logeren, lekker douchen.

In Jakarta moet weer veel geregeld worden. Ze doen inkopen voor het tweede bezoek aan Kalimantan, kinderbijbels (waarvoor ze geld hebben gekregen van kennissen van Mariette) en ander evangelisatiemateriaal.
Ze hebben uitgebreid contact met Ricky en Fonda. Ricky is kapper en Fonda docente Engels. Ze zijn beide al een tijdje betrokken bij Kota Palem Indonesia en willen graag meer doen. Met Ricky, Fonda en hun kinderen gaan ze een dagje naar Ancol, een recreatiegebied in Jakarta.

Zondag 8 oktober ontmoeten ze Nila. Nila is oogarts. Ze is een vriendin van Kristin uit Rotterdam. Het is een fijne kennismaking. Nila wil Kota Palem graag helpen.

een voorraad kinderbijbels, ze zijn zo op

samen eten met Nila

met Ricky, Fonda en hun kinderen in Ancol

kennismaken met oogarts Nila

Herlina, Tres en KimKim op weg naar Malang

ontmoeting met Petrus Widjaja

Herlina en Rafli Rizki

Donderdag 12 oktober vliegt Herlina met haar zussen Tres en KimKim van Jakarta naar Malang. Mariette blijft de rest van de najaarsreis in Jakarta bij vrienden. Ze heeft voldoende videomateriaal van de eerste reis om daarmee een beeld van Kota Palem Indonesia neer te zetten.

In Malang logeren ze in Enny's Guest House. Ze ontmoeten in Malang Petrus Widjaja. Petrus is de lokale vertegenwoordiger van de Nederlandse stichting Setia. Setia doet vooral aan financiële adoptie zodat arme kinderen naar school kunnen. Herlina bezoekt ook de jongen (Rafli Rizki) die Bert en Herlina gesponsord hebben voor zijn middelbare school. Hij is net klaar met de studie en heeft zijn eerste baantje. Zijn moeder is ook bij de ontmoeting.

Zondag reizen Herlina en haar zussen terug naar Bandung. Met de trein dit keer. Een tochtje van 16 uur. Herlina logeert opnieuw een paar dagen bij haar zus Christine. Herlina ontmoet ook andere familie en zet ze allemaal aan het werk voor De Palmstad. Ze krijgen brochures mee om daarmee ook hun zakenrelaties en werkgevers enthousiast te maken voor het werk van De Palmstad - Kota Palem Indonesia.

Rafli Rizki en zijn moeder

Loksado en Pulang Pisau

Donderdag gaat Herlina terug naar Jakarta en de dag daarna gaat ze samen met Amos opnieuw naar Kalimantan. Ze overnachten een nachtje in Banjarmasin en reizen dan door naar Loksado. Ze moeten voor die reis een andere auto huren dan die van Anis. Het gebied is niet gemakkelijk toegankelijk. Het ligt ten noordoosten van Banjarmasin, alles bij elkaar minstens zes uur rijden. De reis gaat via Martapura en Kandangan. Daar slaan ze de weg naar Loksado in. Die weg gaat langs een rivier die ontspringt op de berg Meratus. In Loksado logeren ze bij Theofilus Tugiman en zijn vrouw Ribka. Met hen hebben ze kennis gemaakt tijdens het eerste deel van de reis naar Kalimantan, toen ze in Pulang Pisau bij Gema Kasih Yobel verbleven. Het echtpaar is zeer actief met kerkplanting bezig. De man blijkt op de theologische opleiding te hebben gezeten waar Berti les geeft. Ook op Kalimantan is de wereld soms klein. Maar het landschap is groots. Het is een niet gemakkelijk toegankelijk gebied met prachtige bergen, riviertje en watervallen.

Direct na aankomst in Loksado bezoeken ze een paar gezinnen. Zondag 22 oktober zijn ze eerst in het kerkje van het echtpaar. Later dezelfde dag gaan ze nog verder de bergen in. De weg is niet per auto berijdbaar, daarom gaan ze in kolonne met een aantal brommers op pad. Het is dus letterlijk onontgonnen gebied, maar ook geestelijk is dat zo. Veel mensen die er wonen hangen nog het Kaharingen geloof aan, een natuurgodsdienst die nog niet zo heel lang geleden bijna overal op Kalimantan bestond. In het kerkje dat ze dan bereiken, mogen Herlina en Amos het evangelie vertellen aan ouders en kinderen en kinderbijbels uitdelen.

Tugiman en Ribka stichten dus kerken, maken gemeenschappen. Ze zetten kerkgebouwen neer en als het een beetje kan beginnen ze ook met onderwijs. Zo staat er tegenover het kerkje in Loksado ook al een schooltje. Ribka is er juf en er zijn 17 kinderen. Maandagochtend delen Amos en Herlina daar kinderbijbels uit. Ze hebben ook zeep, tandpasta en tandenborstels bij zich die ze van vrienden van Ricky en Fonda hebben gekregen. Het was een kort bezoek aan deze plaats, aan dit gebied, maar de banden worden vast de komende tijd verder aangehaald.

het kerkje van Tugiman en Ribka

op weg op de brommer

sjouwen met bijbels, tandpasta, melk en biscuit

Herlina, Amos en hun chauffeur Angie

trots op haar eigen bijbel

kinderbijbels uitdelen in Loksado

bij de kleuterschool in Loksado

zeep, tandpasta, shampoo

smalle wegen, nog smallere bruggetjes

laatste meeting van het team met de juffen

ontmoeting met Pak Tedja over de bouwplannen

kinderopwekking in de kerk van Yuli

Het team gaat weer terug naar Banjarmasin en vandaar naar Pulang Pisau. Daar is nog veel te regelen en te doen. Zo maken ze nog vorderingen in het verbeteren van het schoolgebouw van KPI2. Er worden nog een paar gezinnen bezocht en er zijn besprekingen met het dorpshoofd en met de verkoper van bouwmaterialen. Zaterdag sluiten ze het bezoek aan Pulang Pisau af met een kinderopwekkingsdienst in de kerk van Yuli. Daar zijn 60 kinderen bij. Via Banjarmasin vliegen Amos, Anis en Herlina terug naar Jakarta.

Jakarta, Bandung, Jakarta, Schiphol

Maandag 30 oktober is er een vergadering van Kota Palem Indonesia. Het is al weer een jaar geleden dat De Palmstad en Kota Palem samen aan tafel zaten. Alle projecten en alles daaromheen wordt doorgenomen. Praktische dingen worden geregeld en ideeën worden gedeeld. De plannen staan weer duidelijk op de roadmap.

Herlina maakt daarna nog een laatste uitstapje. Met drie schoolvriendinnen uit Jakarta gaat ze een dagje met de trein naar Bandung. Met een groep van tien vriendinnen van de middelbare school hebben ze samen een gezellige reünie. Herlina vertelt ze natuurlijk ook over het werk van Kota Palem en via de WhatsApp groep kan ze contact met ze blijven houden.

Terug in Jakarta gaat Herlina nog even bij Paula en Anton langs en dan worden de koffers ingepakt. Op het vliegveld van Jakarta ontmoeten Herlina en Mariette elkaar weer. Ze hebben een voorspoedig vlucht en zaterdag 4 november landen ze vroeg in de ochtend veilig op Schiphol.

Anis, Amos en Herlina vliegen terug naar Jakarta

Herlina en haar schoolvriendinnen op de reünie

En dit is de tijd
van uw dienstknecht *<jouw naam>*;
wij maken de tempel gereed.
En dit is de tijd om te oogsten,
de velden zijn wit als weleer.
En wij zijn de arbeiders in uw wijngaard,
die staan op het woord van de Heer.

Opwekking 570